

РЕПРОДУКТИВНА ПОВЕДІНКА ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Юлія ЧЕСАНОВСЬКА

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка,
м. Кам'янець-Подільський, Україна, e-mail: 72737475e@gmail.com*

Вступ. Демографічна криза, що спостерігається упродовж останніх років в Україні, створює несприятливі перспективи для відтворення населення [2].

Водночас однією з характерних рис покоління підлітків ХХІ століття є відсутність належної уваги до власного здоров'я, зокрема репродуктивного, однією з головних складових частин якого є репродуктивна поведінка. У популяції створюється майже замкнений цикл: хвора школярка – хвора вагітна – хворий плід – хвора дитина – хворий підліток – хворі батьки, і з кожним 20-літтям цей цикл стає все більш вираженим [1].

Мета – оцінити репродуктивну поведінку дівчат-підлітків, учениць 9–11 класів, для подальшого розроблення регіональних освітніх програм у сфері репродуктивного здоров'я.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури; анкетування; методи математичної статистики.

Результати. Сексуальні контакти в підлітковому віці, як правило, відбуваються, коли дівчата ще недостатньо усвідомлюють ступенів відповідальності і значущості цих подій у їхньому житті. Серед міських мешканок частка дівчат, які мали досвід статевого життя, вища (28,9%), ніж серед їхніх ровесниць із сільської місцевості (24,3%) ($p < 0,05$), а перший статевий зв'язок у 31,5% міських і у 40,5% сільських дівчат супроводжувався вживанням алкоголю ($p < 0,05$).

До свого першого статевого партнера 66,6% дівчат-підлітків відчували закоханість, 9,3% мали тільки дружні почуття, 6,6% не мали ніяких почуттів, а 17,3% дівчат взагалі не могли оцінити ставлення до свого першого статевого партнера. Лише в кожній четвертій дівчини перша статеві близькість була, як вони вважають, проявом любовних почуттів, але поряд з цим 22,6% дівчат не змогли обґрунтувати свій перший статевий зв'язок взагалі, у кожній п'ятій дівчини мотивом став сильний сексуальний потяг, у 12% – цікавість, у 9,3% – примус з боку молодого людини, ще 2,6% дівчат сприйняли статевий акт як насильство над собою.

Недостатня поінформованість дівчат-підлітків у питаннях контрацепції визначила низьку частоту використання контрацептивів, серед яких найбільш популярним методом для 58,6% сексуально активних підлітків є бар'єрний.

Маючи певний сексуальний досвід, більшість дівчат хотіли б отримати додаткову інформацію з інтимних питань, однак ділитися й обговорювати свої репродуктивні проблеми бажали б тільки 44% підлітків, вибираючи при цьому рівною мірою однолітків або фахівців-медиків.

Обговорення і висновки. Репродуктивне виховання дівчат з правильним розставленням акцентів під час формування моральної та сексуальної культури допоможе підліткам утриматися від раннього початку статевого життя й уникнути статевого насильства.

Ключові слова: дівчата-підлітки, репродуктивна поведінка, контрацепція.

Список використаних джерел

1. Жигульова Е. О. Репродуктивне здоров'я жінки – основа формування здорової нації / Е. О. Жигульова, Л. І. Дейбук // Формування ЗСЖ студентів та учнівської молоді засобами освіти : зб. наук. пр. / [редкол.: М. С. Солопчук (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : КПНУ ім. Івана Огієнка, 2015. – Вип. 5. – С. 72–75.

2. Репродуктивне здоров'я населення України як основний критерій ефективності соціально-економічної політики держави / Р. О. Мойсеєнко [та ін.] // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 2 (22). – С. 86–91.